

NORSKE FINANSMARKEDER – PENGEPOLITIKK OG FINANSIELL STABILITET

Forord	5
Kapittel 1. En oversikt	7
Kapittel 2. Sparing og kapitaldannelse	10
2.1 Innledning – inntekt og formue	10
2.2 Hvorfor sparer vi?	11
Tekstboks 2.1: Sentrale begreper og definisjoner	12
2.3 Norges sparing	15
2.4 Sammenligning med andre land	16
2.5 Petroleumsfondet og handlingsregelen for finanspolitikken	17
2.5.1 Statens petroleumsfond	17
2.5.2 Handlingsregelen for finanspolitikken	20
2.6 Utsikter	21
2.7 Kapitalmarkedenes betydning	22
Kapittel 3. Finansiell stabilitet	24
3.1 Hva er finansiell stabilitet?	24
3.2 Hvorfor er finansiell stabilitet et mål?	25
3.3 Nærmere om finanskriser	26
3.4 Myndighetenes arbeid med å sikre finansiell stabilitet	28
Tekstboks 3.1: Innskuddssikring i Norge	29
Tekstboks 3.2: Hva er Basel I og Basel II	30
3.5 Hva gjør Norges Bank for å sikre finansiell stabilitet?	32
Tekstboks 3.3: Risikoer i finansmarkedene og betalingssystemet	34
Kapittel 4. Penge- og kapitalmarkedene	40
4.1 Pengemarkedet	40
4.1.1 Pengemarkedets funksjon	40
Tekstboks 4.1: Likviditet	41
4.1.2 Aktører i pengemarkedet	41
4.1.3 Instrumenter og markedsplasser i pengemarkedet	42
4.1.3.1 Interbankmarkedet	42
4.1.3.2 Markedet for bytteavtaler og FRAer	42
4.1.3.3 Veksel- og sertifikatmarkedet	43
4.1.3.4 Andre markeder	44
4.1.4 Likviditetspolitikken – Norges Banks rolle	44
4.1.5 Rentedannelsen i pengemarkedet	45
4.2 Valutemarkedet	46
4.2.1 Hvilke forhold bestemmer valutakursene?	46
Tekstboks 4.2: Utenriksregnskapet	47
4.2.2 Omsetning	48
4.2.3 Aktører	48
4.2.4 Norges Banks rolle i valutemarkedet	49
4.3 Obligasjonsmarkedet	51
4.3.1 Markedets størrelse	51
4.3.2 Typer obligasjoner	52
4.3.3 Utstedere	52
Tekstboks 4.3: Vanlige obligasjonsstrukturer	53
4.3.4 Øvrige aktører i obligasjonsmarkedet	54
4.3.5 Verdipapirisering	55
4.4 Egenkapitalmarkedet	55
4.4.1 Egenkapitalens rolle	55
4.4.1.1 Foretaksnivå	55
4.4.1.2 Markedet	56
Tekstboks 4.4: Effisiente markeder	57
4.4.2 Det norske aksjemarkedet	57

4.4.2.1	Utviklingstrekk	57
4.4.2.2	Eierstruktur og sektorsammensetning	58
4.4.2.3	Ikke-børsnoterte aksjer	58
4.4.3	Internasjonale aksjemarkeder	59
4.5	Derivatmarkedene	59
4.5.1	Risikostyring	60
4.5.2	Markedsaktørene	60
4.5.3	Typer av derivater	60
4.5.3.1	Børs – OTC	60
4.5.3.2	Instrumentene	61
4.5.4	Risiko knyttet til derivater	62
4.5.4.1	Markedsrisiko	63
4.5.4.2	Kredittrisiko	63
4.5.4.3	Systemrisiko	63
4.6	Hvorfor regulere finansmarkedene?	64
Kapittel 5. Finansinstitusjonene.....		66
	Tekstboks 5.1: Finansinstitusjoner	67
5.1	Oppgavene til finansinstitusjonene.....	68
5.1.1	Løpetidstransformasjon	68
5.1.2	Håndtering av usikkerhet	69
5.1.3	Diversifisering og prising av risiko	70
5.1.4	Bindeleddet mellom långivere og låntakere	70
5.2	Strukturendringer i finansnæringen.....	71
5.3	Hvorfor regulere finansinstitusjonene?	72
Kapittel 6. Betalingssystemer		75
6.1	Betalingssystemets rolle	75
6.2	Det norske betalingssystemet	76
6.2.1	Systemet for betalingstjenester	76
6.2.2	Interbanksystemet	79
6.2.3	Verdipapiroppjøret	81
6.2.4	Analysen av utviklingen i betalingsformidlingen	81
6.3	Effektivitet og risiko i betalingssystemet	82
6.3.1	Avveiningen mellom effektivitet og risiko.....	82
6.3.2	Generelt om risiko i betalingssystemet	84
6.4	Tiltak for å redusere risiko i det norske oppgjørssystemet	85
6.4.1	Etablering av Norges Banks oppgjørssystem (NBO)	86
6.4.2	Kredittrisiko er fjernet i det norske oppgjørssystemet	87
6.4.2.1	Tiltak for redusert risiko i verdipapiroppgjørssystemet	88
6.4.2.2	Det internasjonale valutaoppgjørssystemet CLS fjerner valutaoppgjørssystemet CLS	88
6.4.3	Tiltak mot operasjonell risiko.....	88
6.4.4	Konsesjon og tilsyn	89
Kapittel 7. Prisstabilitet.....		91
7.1	Målet for pengepolitikken	91
	Tekstboks 7.1: Mandatet for pengepolitikken	92
7.2	Hvorfor er lav og stabil inflasjon et mål?.....	92
7.3	Avveininger i pengepolitikken	94
	Tekstboks 7.2: Fleksibel inflasjonsstyring	95
7.4	Gjennomføringen av pengepolitikken.....	96
7.5	Virkemidlene i pengepolitikken og transmisjonsmekanismen	97
7.6	Beslutningsgrunnlaget	100
7.7	Rentesettingen	101
7.8	Kommunikasjon, rapportering og evaluering	102
	Tekstboks 7.3: Pengepolitiske regimer i Norge etter 1816.....	103
Stikkordregister.....		107